

Nieuwsbrief

Jaar 2006

nummer 1

OPA

Regelmatig hoor je dat het allemaal zo snel gaat en dat er zo veel veranderd is ten opzichte van vroeger. Wij komen dat natuurlijk in onze heemkundekring ook tegen, wanneer we oude documenten of voorwerpen krijgen aangeboden. Er wordt dan al gauw een vergelijking gemaakt tussen het heden en het verleden.

Opa, wat gaan we doen vandaag ? vraagt mijn kleinzoon toen hij een tijdje geleden bij ons logeerde. Het ventje woont op de Veluwe en trekt regelmatig met zijn ouders en zijn jongere broertje daar de schitterende bossen in en is een echte natuurliefhebber geworden. Bij het zoeken naar een zinvolle bezigheid voor de dag dat hij bij ons is, komen we uit bij het Natuurhistorisch Museum in Oudenbosch. In het museum kijkt hij zijn ogen uit. Omdat het er niet druk is, krijgt hij zomaar een privé rondleiding van de beheerder. Hij vraagt van alles en krijgt ook antwoorden op alle vragen. Hij vindt het allemaal machtig mooi. 's Avonds belt hij zijn ouders op om te vertellen van de mooie dag die hij heeft beleefd en duikt zijn bedje in : dank je wel opa en oma.

Ik moest meteen aan mijn eigen jeugd denken. Opa, wat gaan we doen vandaag? vroeg ik. Het was geen logeerpartijtje omdat opa toch in Roosendaal woonde en wij als zinvolle bezigheid regelmatig daar op bezoek gingen. Opa had achter zijn huis aan de Burgerhout een grote tuin liggen, die hij grotendeels gebruikte als moestuin, maar er stonden ook mooie bloemen in. We gaan de natuur in, zei opa. Jongen, gaot den hof mar in en trek mar een paor peejkes uit de grond vor oew eige. Ik vraag aan opa hoe dat in die tuin allemaal kan groeien en bloeien. Opa legt uit hoe dat allemaal komt. Mijn eerste kennismaking met de natuur. Dank je wel opa.

Er is niet zoveel veranderdtoch ? Alleen, ik vond dat mijn opa er toen al heel oud uit zag. Ik heb gelukkig van mijn kleinzoon nog niets in die richting gehoord.

René Konings, voorzitter

Van de redactie

Voor u ligt alweer de eerste nieuwsbrief van 2006. Een nieuw jaar met heemkundige activiteiten. Op het moment dat deze nieuwsbrief verschijnt is de eerste ledenactiviteit al weer achter de rug. Binnenkort hebben we de jaarvergadering en ook weer een lezing van het Cultuur Historisch Netwerk. U leest er alles over in deze nieuwsbrief. Ook hebben we de schenkingen vermeld en treft u de agenda van onze eigen activiteiten en van elders aan. Informatie die we u graag via deze nieuwsbrief aanbieden, omdat we weten dat u hier belangstelling voor hebt en u graag naar onze bijeenkomsten komt. De opkomst op de ledenbijeenkomst heeft dat bewezen. Onze nieuwsbrief staat ook open voor ieder van u die op heemkundig gebied iets wil laten weten of iets wil schrijven over uw ervaringen op en van onze ledenbijeenkomsten en activiteiten. Uw kopij kunt u kwijt op ons redactieadres (per post of bij voorkeur per e-mail). Veel genoegen bij het lezen van deze nieuwsbrief !

COLOFON

uitgave nieuwsbrief

bestuur heemkundekring
De Vrijheid van Rosendale

secretariaat

Nispensestraat 115
4701 CV Roosendaal
tel. 0165-540726

e-mail :

de.vrijheid@12move.nl

redactieadres nieuwsbrief

Ineke van Rijen-van Eekelen
tel. 0165-544769

bankrelatie

Rabobank
Rek.nr. 14.43.24.423

Kansen voor kerken en kloosters.

Volgens Jos Huijbregts, voorzitter van het Monumentenhuis Brabant, is Noord-Brabant nog steeds het land van kerken en kloosters. Dit religieus erfgoed bepaalt nog altijd de identiteit van onze provincie. Het is echter te verwachten dat de komende tien jaren een zorgwekkend aantal kloosters en kerken leeg komt te staan. Steeds minder kerkbezoek en steeds minder kloosterroepingen noodzaken besturen van parochies en kloostergemeenschappen om hun deuren te sluiten. Wanneer echter een kerk of klooster haar deuren sluit, dan roept dit emotie en betrokkenheid op. Er is een band met het gebouw. Arnoud-Jan van Bijsterveld, hoogleraar Cultuur aan de Universiteit van Tilburg, zegt dat de religieuze monumenten symbool staan voor de Brabantse gemeenschapszin en sociale samenhang. Op 26 januari 2006 vond een symposium plaats in de Grote Kerk van Breda over de vraag of er in de toekomst nog kansen zijn voor kerken en kloosters. Alle stoelen in de prachtige monumentale kerk waren bezet. Al deze betrokkenen luisterden naar niet minder dan negen sprekers die niet alleen hun zorgen uitten, maar ook de kansen van het Brabants religieus erfgoed belichtten. Egbert Hoogenberk, directeur van Bureau Harmonische Architectuur, kon trots vermelden hoe glorieus zijn bureau het pensioonaat Sint-Louis in Oudenbosch heeft herbestemd tot zeventig appartementen. De wethouder van de gemeente Veghel kon vertellen hoe hij met de Zusters Franciscanessen gedurende drie jaren, in goed en zeer vertrouwelijk overleg, heeft kunnen werken aan verkoop en herbestemming van het klooster en de kloostertuin in het dorpscentrum van Zijtaart. Bisschop Muskens opperde dat het niet altijd tot leegstand van een kerkgebouw hoeft te komen als daarin religieus gebruik gecombineerd kan worden met bijvoorbeeld cultureel gebruik.

In het algemeen kon die middag worden vastgesteld, dat met name de gemeentelijke overheid veel meer verantwoordelijkheid moet nemen dan nu het geval is. Veel gemeentebesturen weten niet wat ze aan religieus erfgoed in 'huis' hebben en wat het 'waard' is. Dus moeten zij inventariseren en waarderen. Breda toonde aan hoe het wel kan. Deze stad stelde in 2001 een Kerkenboek samen met een beschrijving van al haar beschermde en niet-beschermde kerkgebouwen. Daarmee ben je er echter nog lang niet want ook Breda heeft enerzijds het Holland Casino succesvol gevestigd in een zes eeuwenoud klooster, maar anderzijds staat een piekfijn gerestaureerde Sint Annakerk leeg als onverhuurbaar kantorenpaleis.

Gelukkig was de heer van Steekelenburg, wethouder Cultuur van de gemeente Roosendaal, die middag ook aanwezig en heeft hij gehoord dat

het provinciebestuur structureel meer geld voor monumentenherstel gaat doorsluizen naar de gemeenten.

Cor Rops.

Website

Op 20 maart 2006 gaat het gebeuren in Roosendaal ! Dan gaat de website van onze heemkundekring, zoals dat heet : "online". Vanaf die datum kunt u terecht op www.heemkundekringroosendaal.nl voor alle informatie over De Vrijheijt van Rosendale. Kees Dekkers en Christ van Rooij zijn maandenlang bezig geweest om onze website vorm te geven en het ziet er uit als een plaatje. Op de jaarvergadering zal onze website door beide heren worden gepresenteerd. Een extra reden om naar onze jaarvergadering te komen !

Heemkunde-chocolaatjes

U hebt er waarschijnlijk in de krant al over gelezen of over gehoord op onze ledenbijeenkomst op 20 februari j.l. De heemkunde-chocolaatjes met als thema Turfkoopman en Roosendaal zijn beschikbaar. Op de bijeenkomst waren ze al te koop, maar we waren zo door onze voorraad heen. Een nieuwe voorraad is besteld. Binnenkort zijn de chocolaatjes verkrijgbaar bij de VVV op de Markt, Boulanger in de Roselaar, bakker Augustijn in de Molenstraat en de kiosk in het station. Een doosje met 24 chocolaatjes kost € 5,-. Ook een leuk kado idee !

Schenkeningen

Er blijven maar schenkingen binnenkomen ! Onze archiefbeheerders hebben het er maar druk mee om alles in de computers ingevoerd te krijgen en vervolgens te archiveren. Wederom onze hartelijke dank voor uw gulle bijdragen aan ons archief. In de periode van 1 juni 2005 tot 31 december 2005 hebben we schenkingen ontvangen van :

H. Baartmans-van Herel, L. de Beer, J. de Bont, J. v.d. Bouwhuijsen, G. van Bree, J. v.d. Broek, A. de Buijn, G. Cox, mevrouw van Dorst-Lanooij, mevrouw v.d. Eijden-Vos, L. van Geel, F. Gijs, H. Haans, C. Hendrikse, G. Houtriet-Agter, A. Huegenin, P. Jongmans, D. Konings, B. Maas, T. Maatjens, mevr. V.d. Meer-Schoenmakers, J.C. Mol, H. den Ouden, J. Smits, J. Wijers, A. Theunisse, J. Theunisse, P. Verbiest, A. Verkouteren, C. Vermunt, dhr/mevr. Verstraten, R. Willems, J. Wijers, R. Wijngaards

Vocaal Ensemble Stramien

U bent inmiddels van ons gewend dat we u na de jaarvergadering een aanvullend programma aanbieden. Ook dit jaar zijn we daar weer in geslaagd.

Op maandag 20 maart a.s. krijgt u na de jaarvergadering en de presentatie van onze website, een optreden van Vocaal Ensemble Stramien. Stramien is een klein mannenkoor, dat zich richt op bijzonder repertoire voor klein mannenkoor. Schalkse jeugdigheid, gecombineerd met rijpheid van jaren en grijs als meest prominente haarkleur als alternatief voor glimmende schedels, kenmerken het ensemble. Stramien brengt deze avond uitsluitend a cappella muziek, muziek met een knipoog. Het programma van deze avond wortelt voor een belangrijk deel in de historie van boeren, burgers en buitenlui. Het doet daarmee in ieder geval eer aan het woord vrijheid in de naam van de heemkundekring. Kortom : nog een extra reden om op 20 maart naar de jaarvergadering te komen !

Een luchtige nabetrachting

In de lezingenserie "Geloven in het verleden", uitgaande van het cultuurhistorisch netwerk Roosendaal, Essen, Kalmthout en de werkgroep Voortouw, werd op donderdag 16 februari een causerie gehouden met als thema: "Zwaar geloof in de polder? Protestantisme in de Brabantse Westhoek. 17^e -20^e eeuw".

Hiervoor was uitgenodigd Dr. Jaques Dane, een oud-Dinteloorder.

Zijn Proefschrift in 1996 had als onderwerp "De vrucht van Bijbelse opvoeding".

Van zijn hand zijn ook een aantal artikelen verschenen over het protestantisme in West Brabant.

De zaal van het cultureel centrum "De Oude Pastorije" te Essen was volbezet!

In hoofdlijnen gaf de inleider de historische feiten weer over het ontstaan van de Reformatie, waardoor deze imponerende afscheidingsbeweging zich losmaakte van de Rooms Katholieke kerk. Belangrijke geschilpunten waren o.a. het Pausdom, de kerkleer, de aflaat, de sacramenten en de eucharistische gedaante van brood en wijn. De protestantse beleving van het geloof werd zeer sober gehouden en de Bijbel werd het richtsnoer voor het leven.

Met een vrijere interpretatie van de Bijbel kwamen ook de onderlinge geschilpunten tot uiting, ten koste van de eenheid in geloven.

Zo was er een langdurig dogmatisch verschil van mening over het zondebesef tussen de kerkelijke gemeenten van Fijnaart en Klundert. Bij de woorden "zwaar geloof" werden meerdere vraagtekens

geplaatst, daar een "streng of nauwgezet geloof" een betere omschrijving zou zijn.

Vrijzinnig is de opvatting dat "zwaar" niets met de kleigrond, waaruit de westhoek voor het merendeel bestaat, van doen heeft!

De Brabantse Westhoek, met de plaatsen Willemstad, Fijnaart, Klundert, Zevenbergen en Dinteloord heeft sinds de Reformatie zijn kerkelijke identiteit behouden en de bewoners zijn met hun katholieke geloofsgenoten samen op weg gebleven, ondanks de vele wederzijdse kleurrijke en vaak bezijden de waarheid verhalen over hun doen en laten!

Simpel gezegd zijn we allen, ondanks het schisma van de Reformatie, doodgewone mensen van vlees en bloed gebleven met hun eigen wensen en verlangens!

De zoektocht naar de waarheid van het geloof zal blijven duren zolang er twijfelende mensen zijn.

Binnen de christelijke traditie, waartoe wij allen behoren, is de Reformatie van grote invloed geweest op het leven van alledag, waarvan we in de Brabantse Westhoek een kleine afspiegeling zien: een samenleving met een eigen cultuur!

De toehoorders hadden weinig stof voor vragen, zodat hopelijk binnen of buiten De Oude Pastorije nog een luchtige nabetrachting is gehouden.

Misschien wel luchthartig, dus opgewekt en zonder kommer en kwel.

Johan Dudok.

Ledenbijeenkomst

Op 20 februari stond onze eerste ledenbijeenkomst op het programma : een lezing over het Roosendaalse turfverleden en de rol van het waterschap daarin.

Dijkgraaf Joseph Vos (oud-wethouder van Roosendaal) van het Waterschap Brabantse Delta ging voor een volle zaal in zijn interessante inleiding nader in op het ontstaan van de waterschappen en de rol van het waterschap bij het waterbeheer in Brabant in relatie tot de vroegere turfvaarten in onze omgeving.

Kort voor de pauze werden het idee, het productieproces en het resultaat van de heemkunde-chocolaatjes toegelicht en gepresenteerd door Ton Hopstaken.

Daarna kreeg Toon de Bruijn, voorzitter van onze werkgroep Turf het woord. In zijn lezing kwam het thema van deze avond 'Turfvaarten, vijf eeuwen geleden gegraven, nog steeds springlevend' en 'Roosendaal mag haar grote bloeiperiode van turfhandel niet vergeten' uitgebreid aan de orde.

De reacties op deze avond waren lovend. Dat doet ons als bestuur goed, maar is in eerste instantie natuurlijk de grote verdienste van de inleiders en het voorafgaande werk van de enthousiaste werkgroep Turf van onze heemkundekring.

Agenda

4 maart 2006	open huis in de heemkelder
8 maart 2006	vergadering Cultuur Historisch Netwerk (in Wouw)
20 maart 2006	jaarvergadering, presentatie website en optreden van vocaal ensemble Stramien
22 maart 2006	regiovergadering Brabants Heem (in Zevenbergen)
26 maart 2006	culturele manifestatie (Schouwburg en Tongerlohuys)
27 maart 2006	bestuursvergadering in de heemkelder
1 april 2006	open huis in de heemkelder
10 april 2006	lezing Cultuur Historisch Netwerk (in Roosendaal)
18 april 2006	bestuursvergadering in de heemkelder
27 april 2006	raad van aangeslotenen Brabants Heem (in Oirschot)
6 mei 2006	open huis in de heemkelder
15 mei 2006	bestuursvergadering in de heemkelder
3 juni 2006	open huis in de heemkelder
9 juni 2006	symposium Cultuur Historisch Netwerk (in Roosendaal)
11 juni 2006	brabants dialecten festival (in Lieshout)
12 juni 2006	lezing heemkundekring bij het IVN (in Roosendaal)
17 juni 2006	het IVN rijdt de fietstocht turf van de heemkundekring
19 juni 2006	bestuursvergadering in de heemkelder

Lezing Deken van Mierlo

In het kader van de lezingenserie 2005-2006 'Geloven in het verleden' van het Cultuur Historisch Netwerk Roosendaal-Essen-Kalmthout is onze heemkundekring op **maandag 10 april** gastheer in de aula van het Da Vinci College. Dr. Jan Huige zal dan een lezing verzorgen met de veelzeggende titel 'Deken van Mierlo, een Roosendaals instituut op een damesfiets'. Vooral de wat oudere Roosendalers zullen zich Deken van Mierlo (ook pastoor van de Josephparochie) nog goed kunnen herinneren. Wij willen u deze lezing van harte aanbevelen, dus kom op 10 april naar de aula van het Da Vinci College in Roosendaal (ingang via het parkeerterrein aan de Laan van Wallonië). De lezing begint om acht uur 's avonds. U bent van harte welkom !

Mijmering

**De boom waarin het hartje van je eerste
geliefde staat gekerfd.
Het bakkerswinkeltje op de hoek.
De oude weefgetouwen in het museum.
Het bos waar je wandelde.
Het stadion waar je de mooiste
voetbalwedstrijd van je leven hebt
gezien.
Je eerste schilderij.**

**Ieder mens heeft wel een plek, een
voorwerp, een gebouw of een ander
mens met een persoonlijke, onmetelijke
betekenis.
(bron : onbekend)**

